

Această lucrare poate fi vizualizată și online

RENTROP & STRATON **PRO**

[www.rspro.ro](http://www.rspro.ro)

# CAIET DE LUCRU

## Teste practice

# Limba și literatura română

**Clasele  
V-VIII**



[www.portalinvatamant.ro](http://www.portalinvatamant.ro)



## 6. Opera dramatică/genul dramatic

### *Definiție*

Genul dramatic cuprinde totalitatea operelor scrise pentru a fi ulterior reprezentate pe scena unui teatru. De aceea, operele dramatice presupun o limitare în timp și spațiu a acțiunii reprezentate. În operele dramatice apare un conflict dramatic, care este axa în jurul căreia se dezvoltă acțiunea, bazată pe împrejurări, pasiuni și caractere care se ciocnesc.

### *Trăsături*

- personajele textului dramatic comunică prin intermediul dialogului și al monologului, autorul neintervenind decât în indicațiile scenice (regizorale);
- indicațiile scenice apar între paranteze sau în subsolul paginilor și se referă la acțiunea personajelor, la gesturi, la decor, la mimică etc.;
- personajele iau cu totul locul autorului, a cărui intervenție indirectă se manifestă prin indicațiile de regie, care se numesc didascalii;
- operele dramatice prezintă o structură specifică: replici, scene, acte (sau tablouri);
- replicile sunt precedate de numele personajului care le rostește;
- modul de expunere predominant este dialogul.

### 6.1. Apartenență – operă dramatică/genul dramatic – text studiat

#### Test 44

**Cerință:** Redactează o compunere de 150-300 de cuvinte în care să argumentezi apartenența la genul dramatic a textului studiat de tine la clasă, „*O scrisoare pierdută*”, de I. L. Caragiale.

*În compunerea ta trebuie:*

- să formulezi două argumente pentru încadrarea textului în genul dramatic;
- să ilustrezi argumentele cu exemple potrivite, pe baza textului ales;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecti precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

**Model de rezolvare:** *Apartenența – operă dramatică/genul dramatic – text studiat – „O scrisoare pierdută” de I. L. Caragiale*

Genul dramatic cuprinde opere în care autorul se exprimă în mod indirect, prin intermediul personajelor, care sunt antrenate în derularea unor evenimente, într-un anumit timp și spațiu. Modul principal de expunere este dialogul, alături de care apare și monologul, iar operele sunt destinate reprezentării scenice. Dintre speciile genului dramatic, cele mai importante sunt comedia, drama și tragedia.

Opera „O scrisoare pierdută” de I. L. Caragiale aparține genului dramatic deoarece întrunește toate trăsăturile acestuia. Este o comedie care a fost reprezentată pe scenă în 1884. Piesa este o comedie de moravuri, în care sunt satirizate aspecte ale societății contemporane autorului, fiind inspirată din farsa electorală din anul 1883. Tema comediei o reprezintă viața social-politică dintr-un oraș de provincie în circumstanțele tensionate ale alegerii unui deputat. Piesa este împărțită în patru acte, iar Lista cu *Personajele* de la începutul piesei și *didascaliiile* sunt singurele intervenții directe ale autorului.

Piesa începe după consumarea momentului intrigii: pierderea scrisorii devine, așadar, principalul eveniment, deoarece nu avem de-a face cu o acțiune în sensul propriu-zis al cuvântului. Titlul piesei pune în evidență contrastul comic dintre aparență și esență, dintre ce sunt personajele și ce vor să pară. Acțiunea este plasată „în capitala unui județ de munte în zilele noastre”, adică la sfârșitul secolului al XIX-lea, într-un interval de trei zile, întrucât o piesă de teatru trebuie să respecte anumite constrângeri de spațiu, timp și acțiune, datorită caracterului scenic.

Conflictul dramatic principal constă în confruntarea pentru putere politică a două forțe opuse: reprezentanții partidului aflat la putere: prefectul Ștefan Tipătescu, Zaharia și Zoe Trahannache și gru-

parea independentă constituită în jurul lui Nae Cațavencu, avocat și proprietar al ziarului „Răcnetul Carpaților”. Conflictul secundar este reprezentat de grupul Farfuridi-Brânzovenescu, care se teme de trădarea prefectului.

Așadar, pe baza tuturor acestor trăsături, putem afirma că opera „O scrisoare pierdută” de I. L. Caragiale aparține genului dramatic.

## 6.2. Apartenență la genul dramatic a unui text la prima vedere – schemă

### Test 45

**Cerință:** Redactează o compunere de 150-300 cuvinte în care să demonstrezi că un text la alegere aparține genului dramatic.

*În compunerea ta trebuie:*

- să formulezi două argumente pentru încadrarea textului în genul dramatic;
- să illustrezi argumentele cu exemple potrivite, pe baza textului ales;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecti precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

**Model de rezolvare: Apartenența la genul dramatic a unui text la alegere – schemă**

Genul dramatic cuprinde opere în care autorul se exprimă în mod indirect, prin intermediul personajelor, care sunt antrenate în derularea unor evenimente, într-un anumit timp și spațiu. Modul principal de expunere este dialogul, alături de care apare și monologul, iar operele sunt destinate reprezentării scenice. Dintre speciile genului dramatic, cele mai importante sunt comedia, drama și tragedia.

Opera ..... (**titlul**) de ..... (**numele autorului**) aparține genului dramatic deoarece întrunește toate trăsăturile acestuia. Este o comedie care are ca temă ..... (**prezentăm tema textului, despre ce este vorba în text, personajele**).

Piesa ..... Titlul piesei pune în evidență contrastul comic dintre aparență și esență, dintre ce sunt personajele și ce vor să pară. Acțiunea este plasată ..... întrucât o piesă de teatru trebuie să respecte anumite constrângeri de spațiu, timp și acțiune, datorită caracterului scenic. Piesa este împărțită în acte, scene/tablouri ..... (**exemple din text**), iar didascaliiile sau indicațiile scenice sunt singurele intervenții directe ale autorului în text. Indicațiile scenice ..... (**exemple din text**) conțin informații privind spațiul și timpul acțiunii, trăsăturile personajelor, gesturile, mimica, emoțiile, trăirile lor.

Conflictul dramatic principal constă în ..... (**prezentăm conflictul piesei, așa cum se desprinde din text, trăsături ale personajelor, modalități de caracterizare**).

Așadar, pe baza tuturor acestor trăsături, putem afirma că opera ..... (**titlul**) de ..... (**numele autorului**) aparține genului dramatic.

**6.3. Apartenență la genul dramatic a unui text la prima vedere****Test 46**

**Cerință:** Redactează o compunere de 150-300 de cuvinte în care să demonstrezi că textul citat **aparține genului dramatic**.

În compunerea ta trebuie:

- să formulezi două argumente pentru încadrarea textului în genul dramatic;
- să ilustrezi argumentele cu exemple potrivite, pe baza textului ales;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecti precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

„IORDACHE, CATINDATUL legat cu o basma la fălci

*CATINDATUL (către public, coborând): Pfi! al dracului mă doare!... dar știi cum?... lucru mare... Nu mai merge... M-am hotărât. Trebuie s-o încerc și p-asta...*

*IODACHE (care l-a urmărit, coborând înaintea un scaun până în mijlocul scenii) : Ia poftiți! poftiți!...*

*CATINDATUL (hotărât): Știi s-o scoți? Scoate-mi-o!*

*IODACHE: N-ai idee cum ți-o scot; până să clipești din ochi, o dată, pac!... Ia poftiți! poftiți!...*

*CATINDATUL: Uf! mersi!*

*IODACHE: Ia poftiți...*

*CATINDATUL: Ce n-am pus, domnule? Ce să-ți mai spui? Ce n-am pus? Mi-am tăbăcit gingiile... Ce n-am pus?*

*IODACHE: Ce să-i pui, domnule? E odată vătămată, s-a isprăvit: picături de rădăcină de clește. ... Ei!... ia dezleagă-te.*

*CATINDATUL: Pentru ce?*

*IODACHE: Legat, nu poci...*

*CATINDATUL: Ce?*

*IODACHE: Pentru că nu poți căsca gura.*

*CATINDATUL: Pentru ce să casc gura?*

*IODACHE: Aminteri cum să ți-o scot?*

*CATINDATUL: Ce să-mi scoți?*

*IODACHE: Ei, asta-mi place! pentru ce ai venit aicea?... Măseaua...*

*CATINDATUL: Măseaua?*

*IODACHE: Ei da, măseaua. (merge și scoate instrumentele dintr-o masă) Știi cum ți-o scot?... până să clipești din ochi (revine lângă Catindat) odată... pac!*

*CATINDATUL (care s-a sculat): Uf!*

*IODACHE: Șezi...*

*CATINDATUL: Mersi, am șezut destul...*

*IODACHE: Trebuie să stai jos... ca să am loc în sus să trag... d-a-mpicioarele cum ?*

*CATINDATUL: N-o mai scoț... mi-a trecut.*

*IODACHE: Cum ți-a trecut? ...*

*CATINDATUL: Ei ? să zicem că mă doare! întâi rabd cât pot... pe urmă, pui doftorii; pe urmă, dacă văz că nu mai merge, mă duc hotărât la bărbier să mi-o scoată... bun! Cum intru...*

*IODACHE: Ei! prin urmare...*

*CATINDATUL: Cum intru, zic serios: știi s-o scoți? scoate-mi-o! De par exemplu, adineaori la d-ta... D-ta nici nu înțelegeai ce vreau eu... Și pe urmă, mă dau în vorbă, mai de una, mai de alta... Dar când intru, simț odată ca un cuțit (arată la falcă), cald, și pe urmă rece; pe urmă din vorbă-n vorbă, vii d-ta, subfirugul, cu cleștele: atunci deodată simț iar un cuțit... rece, și pe urmă numaidecât cald... și pe urmă nu mai simț nimic... Vezi d-ta, pesemne, nu știu cum devine care va să zică de este al naturii lucru ceva, că măseaua, în interval de conversație, de frică trece... Ei... al dracului italianul!*

*IODACHE (care a ascultat cu multă atenție): Fugi, d-le, cu superstițiile italienești... Îmi pare rău de d-ta, om tânăr!... Bine, d-ta nu vezi cum e naturelul la toate, că trebuie să aibă o bază, măcar cât de mică, dar să fie bază. Ce nu are bază cum poate să fie naturel ? ori să-mi spui d-ta că Matei ăla al d-tale – că eu nu-l cunosc – te-a învățat adică să mergi prin ploaie fără umbrelă și să zici, numai așa la un capriț, că e soare... și să nu te ude... Auzi d-ta mofturi italienești!*

*CATINDATUL: Așa e, decât n-are a face cu măseaua. (face o grimasă în partea măselii)*

*IODACHE: Ba prea are a face.*  
*CATINDATUL: Ba nu. (altă grimasă)*  
*IODACHE: Ba da, tot lucru naturel...*  
*CATINDATUL: Ba nu!... (altă grimasă) Hait!*  
*IODACHE: Ce?*  
*CATINDATUL: Iar m-a apucat (începe să se plimbe) dar rău... rău de tot...*  
*IODACHE: Vezi... vorba mea... știu eu...*  
*CATINDATUL (oprindu-se în loc din umbrel și cu un ton foarte hotărât): Știi s-o scoți? scoate-mi-o!*  
*IODACHE: Șezi...*  
*CATINDATUL (hotărât): Adu cleștele. (șade)*  
*IODACHE (merge, ia cleștele și revine): Zi că te-a ciupit un purice... odată... pac!*  
*CATINDATUL (uitându-se țință la clește și apoi sculându-se) : Mi-a trecut. Ai văzut? vorba mea... știu eu... Al dracului italianul!...*  
*IODACHE (plictisit) : A!*  
*CATINDATUL (foarte mulțumit): Salutare, neică, și mersi! (pleacă)*  
*IODACHE: Stai, domnule!...*  
*CATINDATUL: Nu mai pot... e târziu... am treabă la cântărie, am o groază de avizuri de făcut... Salutare, neică, și mersi! (iese repede prin fund)”*

*(D-ale carnavalului, I. L. Caragiale, Actul I, Scena III)*

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

**Model de rezolvare:** *Apartenența la genul dramatic a unui text la prima vedere*

Genul dramatic cuprinde opere în care autorul se exprimă în mod indirect, prin intermediul personajelor, care sunt antrenate în derularea unor evenimente, într-un anumit timp și spațiu. Modul principal de expunere este dialogul, alături de care apare și monologul, iar operele sunt destinate reprezentării scenice. Dintre speciile genului dramatic, cele mai importante sunt comedia, drama și tragedia.

Opera „D-ale carnavalului” de I. L. Caragiale aparține genului dramatic deoarece întrunește toate trăsăturile acestuia. Este o comedie a cărei temă se bazează pe contrastul dintre aparență și esență, dintre ce sunt personajele și ce vor ele să pară. În fragmentul citat, apar două personaje: Iordache și Catindatul, fiecare dintre ele având preocupări diferite: Iordache este bărbier, priceput și la scoaterea măselelor, iar Catindatul este un tânăr cu aspirații de a se angaja la percepție, chinuit de o durere cumplită de măsea. Iordache încearcă să pară priceput la ceea ce face și vrea să-și convingă clientul că nu va simți nicio durere la extracție, iar Catindatul experimentează tot felul de leacuri ca să scape de durerea de măsea, fără să fie, de fapt, hotărât să accepte leacul extrem.

Piesa evidențiază mai multe tipuri de comic, dintre care fragmentul citat aduce în prim-plan comicul de limbaj și pe cel de situație. Comicul de limbaj reiese din felul de a vorbi al personajelor și, totodată, reprezintă un mijloc indirect de caracterizare: „CATINDATUL: Știi s-o scoți? Scoate-mi-o!”; „IORDACHE: N-ai idee cum ți-o scot; până să clipești din ochi, o dată, pac!...”; „CATINDATUL: Ce n-am pus, domnule? Ce să-ți mai spui? Ce n-am pus? Mi-am tăbăcit gingiile... Ce n-am pus? IORDACHE: Ce să-i pui, domnule? E odată vătămată, s-a isprăvit: picături de rădăcină de clește.” Comicul de situație este reprezentat de întâmplarea comică în care se află cei doi – pacientul chinuit de dureri de măsea și bărbierul care nu cunoaște decât o singură soluție - „picături de rădăcină de clește”.

Acțiunea este plasată într-un singur spațiu și într-un interval limitat de timp, întrucât o piesă de teatru trebuie să respecte anumite constrângeri de spațiu, timp și acțiune, datorită caracterului scenic. Piesa este împărțită în acte și scene: „Actul I, Scena III”, iar didascaliile sau indicațiile scenice sunt singurele intervenții directe ale autorului în text. Indicațiile scenice: „face o grimasă în partea măselii”, „plictisit”, „foarte mulțumit” conțin informații privind spațiul și timpul acțiunii, trăsăturile personajelor, gesturile, mimica, emoțiile, trăirile lor.

Conflictul dramatic este puternic și bine-individualizat și susține întreaga construcție dramatică. Totodată, conflictul dramatic evidențiază caracterul personajelor care sunt antrenate într-o acțiune unică, desfășurată pe scenă, în fața privitorilor.

Așadar, pe baza tuturor acestor trăsături, putem afirma că opera „D-ale carnavalului” de I. L. Caragiale aparține genului dramatic.